

۴- تشکیل اداری شهر دانزیگ واراضی که در آن باستق بآراء سکنه مراجمه و تهیه مقدمات اخذ آراء.

۵- تشکیل مجلس سفراه که با شورای عالی متفقین در مسائل راجعه به امور سیاسی بین‌المللی که در نتیجه اجرای مقررات عهدنامه ورسای تولید هیشود بایستی مشارکت نماید.

عهدنامه سن‌زرمن ۱۹۱۹ سپتامبر

این عهدنامه بین فاتحین و دولت اطربیش منعقد و بیان فرانسه و انگلیسی و ایطالیائی تحریر گردیده است و در صورت اختلاف در تفسیر مقررات آن قسمت فرانسوی سندیت خواهد داشت مگر در قسمت مراجعة بجماعه ملل و امور کارکه قسمت انگلیسی هم سندیت دارد.

بموجب مقررات این عهدنامه دولت امپراتوری اطربیش و مجارستان منحل و این دو کشور از یکدیگر مجزی گردیدند و از اراضی قسمتی از امپراتوری مذکور، دولت چک‌اسلواکی تأسیس یافته و دولت صربستان و لهستان و رومانی و ایطالیا توسعه یافتدند.

قروض امپراتوری سابق بین دول جدیده و دول توسعه یافته تقسیم گردید بالاخره مقرر شد که بدون اجازه جامعه ملل دولت اطربیش حق ندارد بدولت آلمان منضم گردد.

عهدنامه نوئی ۲۷ نوامبر ۱۹۱۹ بیان‌گارستان

این عهدنامه بین مانند عهدنامه فوق به زبان تحریر شده و مقررات اساسی آن از قرار ذیل است.

۱- ولایت تراس از بیان‌گارستان انتزاع یافت و در شمال شرق قسمتی از اراضی آن کشور بصریستان واگذار شد.

۲- عده آرتش به بیست هزار نفر محدود گردید و هبلغ دو میلارد و دویست و پنجاه میلیون فرانک بعنوان ترمیمات به عهده آن دولت قرار گرفت.

علاوه بر عهدهنامه فوق در موضوع آزادی مهاجرت افایتها قراردادی بین دولتین بلغار و یونان با اعضاء رسید.

عهدنامه سور و لوزان بادوات ترکیه

متفقین بدولت ترکیه عهدنامه سور ۱۰ اوت ۱۹۳۰ را تحمیل نموده بودند و در نتیجه تقسیم آن کشور عملی گردیده و فقط شهر قسطنطینیه و حوالی آن و قسمت جنوبی از آسیای صغیر دولت ترکیه جدید را تشکیل میداد و بقایه‌های بسفر و دا دائل بین‌الملل گردیده تیروی بحری هلنی و تیروی بری به نجاه هزار نفر تقاضیل یافت.

این عهدنامه را سلطان که در آن ایام محبوس انگلیس‌ها بود «مجوز رأ امضاء نمودولی حکومت ملی آنقره که تحت ریاست مصطفی کمال پاشا تأسیس یافته بود از یزدیر فتن آن جداً امتناع ورزیده و جنگ بین دولتین ترکیه و دولت یونان که دولت انگلیس حامی آن قرار گرفته بود معاونت نموده و بشکست یونانی‌ها و انعقاد عهدنامه لوزان منتهی گردید.

عهدنامه صالح چدید بین متفقین و ترکیه در بیست و چهارم زوئیه ۱۹۲۳ می‌از مدت مدیدی مذکور و گفتگو در شهر ازان با اعضاء رسیده و دولت ترکیه در کمال آزادی توانست از حقوق خود دفاع نماید و موافق شد که قسمتی از حقوقی که به وجب عهدنامه سور از دست داده بود محدود آمدست آورد.^۱

۱ - ولایات از میروتراس شرقی که یونانی‌ها و آنکه از دست داده بود با بندر قره‌آج بترکیه مسترد گردیده و ارمنستان در تصرف آن دولت باقی ماند.

۲ - از حیث امور اداری حکومت ملی ترکیه استقلال از دست رفته را بدست آورده و مداخلات دول اروپا در آن موضوع موقوف شد.

۳ - محدودیت قوای انتظامی هلنی گردید

۴ - دولت ترکیه از ادعای خلافت اسلامی دست برداشته و سلطنت در آن کشور ملغی و اصول دمکرات و حکمرانی ملی برقرار و مجالس تقاضیه در شهر آنقره که بجای اسلام بول برای پایتخت انتخاب شده بود تشکیل یافت.